

ENTREVISTA

Graham Swift

NOVEL·LISTA BRITÀNIC

PANDORA / LAUREN FILMS

LA IMPACTANT NOVEL·LA DE SWIFT 'EL PAÍS DE L'AIGUA' VA SER ADAPTADA AL CINEMA PER STEPHEN GYLLENHAAL

G.S. No hi ha cap resposta, a això. A la novel·la no s'explica exactament el que va passar, sinó el que George imagina que va passar, encara que puguem creure que s'hi apropa molt. Segurament la mateixa Sarah no ho sap, per què va matar el seu marit. Potser perquè ell li havia dit que no podria viure sense la refugiada... Però això és cosa de l'opinió dels lectors.

F.B.V. Vostè dibuixa el marit caminant cap a la pròpia mort.

G.S. Sí, com una mena de duel, en un western, van l'un contra l'altre i ell mor, però hem de recordar què és el que imagina George, i que tot i que pugui ser molt versemblant, ell està enamorat de la dona que tenia el ganivet a la mà, en tot cas. Alhora hem de veure que la Sarah mai hauria intentat matar ningú, senzillament va passar. A la gent li agrada trobar una explicació a les coses, fer-les entenedores, però de vegades les coses ocorren i al final l'únic que podem dir és que han passat. Un dia, aquesta dona arriba al despatx del detectiu, que ràpidament s'enamora d'ella, però si li pregunten per què, ell l'únic que pot respondre és que senzillament "va passar". El comportament humà és sempre una barreja entre el que podem explicar i analitzar, i allò que només podem dir que va passar, i intentar explicar-ho seria d'alguna manera forçar-ho. La novel·la està dissenyada per permetre aquesta diversitat. En diferents passatges el lector pot creure què és el que va passar, però en definitiva és el que George s'imagina, en alguna ocasió amb molta fantasia. Descriu tot el que passa quan Kristina arriba a la casa, o una trobada d'ella amb el seu amant al parc, amb detall, però no és real, és el que ell imagina.

F.B.V. Hi ha un component de destí.

G.S. "Com escollim?", es pregunta George diverses vegades, i potser la resposta és que no hi ha elecció, no es aquesta la qüestió: aquestes coses passen, i el que podria haver passat és un misteri.

F.B.V. El que no és un misteri és que ell odia el marit mort.

G.S. Sí i no. És que està en una situació molt complexa: si no hi hagués hagut assassinat, George només seria l'home que va fer la feina bruta i els seus sentiments cap a Sarah no haurien progressat i ella seguiria amb el seu marit; la seva relació és a costa de l'home que és mort, Bob, i hi ha una part de George que voldria que Bob no hi fos, però alhora, com que ell no hi és ella és a la presó. I quan George és davant la seva tomba ell hi pensa en aquests termes, i diu que Bob va causar la situació de Sarah, vist des d'una perspectiva pròpia. Però alhora està feliç perquè, si no, ell no seria amb la Sarah. I a més no hem de perdre de vista que ell hi va perquè la Sarah l'hi demana, i en aquest sentit

"Si som honestos haurem de reconèixer que no en tenim ni idea del que portem a dins; de què som capaços"

"A la gent li agrada trobar una explicació a les coses, però de vegades les coses ocorren i només podem dir que han passat"

també serveix els sentiments d'ella. És molt complex, i per això no és una telenovel·la.

F.B.V. L'acció passa el dia que Sarah recorda la mort del seu marit, un dia que li dedica a ell.

G.S. Quan ell recorda tot el que va passar aquell dia, com els va seguir a l'aeroport, i com torna a casa, ell pensa d'alguna manera que si no ho hagués fet potser hauria canviat el destí, amb petits detalls, però ningú pot canviar el passat.

F.B.V. Hi ha una manca total de justícia. Ell era un poli corrupte però just...

G.S. Sí, va cometre un error amb bones intencions, volia servir la justícia. Va perdre la feina, però en molts altres casos pot haver passat així i els policies podrien no haver perdut la feina. I si no hagués estat així ell tindria una altra vida. Hi ha un sentit de la justícia i un sentiment d'injustícia al llarg de tot el llibre. Per això d'entrada poso aquesta frase "En l'amor i en la guerra tot s'hi val". La justícia és molt important, idealment, però el món real és un altre. Hi ha una altra frase, dins la novel·la, que diu: "Les coses passen fora de la llei", i George, com a policia, ho havia viscut, havia vist el que hi ha més enllà de la llei. És fàcil que aquestes posicions es confonguin, i que es creui la línia entre la justícia i la manca de justícia.

F.B.V. Per veure tot aquest món que hi ha sota la realitat, s'ha de saber esperar, com a la pesca, un dels seus passatemps preferits.

G.S. George descriu diverses vegades el que fa com una cacera, i pescar és caçar sota l'aigua. També, pescar és portar el que hi ha sota la superfície al damunt, perquè no sabem què hi ha. Escriure una novel·la és una mica com pescar, buscar el que hi ha sota la realitat, perquè hi ha aquesta superfície que és el misteri de la vida, i volem donar veu a una part d'aquest món.

F.B.V. Potser escriure és més submergir-s'hi, no?

G.S. Els dies que escric començo molt d'hora al matí, quan encara és fosc. De vegades, encara que sigui a casa, en un ambient domèstic, tinc la sensació que hi ha una mena de cacera mental, una excitació que em diu: "Avui trobarem alguna cosa". I això em fa estar a l'expectativa.

F.B.V. Se sent com el protagonista?

G.S. No faria mai una identificació estricta amb cap personatge, però potser en aquest sentit sí. No acostumo a fer servir gaire material autobiogràfic, als meus llibres.

F.B.V. Precisament, tot i que ell amb prou feines fa res més que mirar i pensar, el protagonista creu que "és un home d'acció". Un home d'acció que sempre espera.

G.S. Durant una gran part de la seva vida s'ha vist a si mateix com una persona d'acció, com la imatge que tenim d'un policia, però ara s'adona que hi molta acció que és interior, que és un home molt més reflexiu del que es pensava. Està descobrint el seu poder d'expressió, d'imaginació... i a més un detectiu ha de tenir aquesta capacitat de veure la gent i de posar-se en la pell dels altres i fer-ho professionalment. El món s'ha obert per a ell.

F.B.V. Sempre està investigant.

G.S. Hi ha una altra dimensió, en això, i és que Sarah és una professora i s'ho han muntat per què ell li escrigui tot el que passa al món i li porta a la presó. Això ha canviat la seva percepció del llenguatge, de les paraules. Ho diu en diverses ocasions, i d'alguna manera s'ha convertit en un escriptor i ha descobert l'escriptor que du a dins.

F.B.V. També ocupa el lloc del lector, llegeix el món.

G.S. Sí, el lector s'ha de posar en la situació dels personatges per entendre l'obra, i George ho ha de fer també constantment. Cada lector és una mena de detectiu. És curiós com un home a qui no li va agradar mai l'escola es va casar amb una mestra i ara s'enamora d'una professora; ell és un alumne, perquè encara està preparat per estimar. És un home de 50 anys però encara no ha esgotat la seva capacitat d'aprendre de la vida. Té esperança, i crec que la llum de la novel·la ho reflecteix. És una nova llum, la d'un home que a mitja vida descobreix el món.

F.B.V. Li passa com a l'emperadriu Eugénie, que va viure gairebé cinquanta anys més que el seu marit, com si tingués una segona oportunitat de viure.

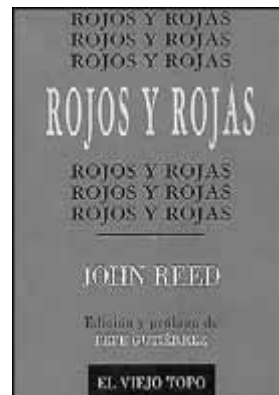
G.S. Tots dos tenen una nova oportunitat, una nova vida per aprofitar el que ja han après en la vida anterior.

L'APARADOR

Albert Espinosa, *El club de les palles*. PROA. Barcelona, 2004.

Tercer volum dins del projecte de creació teatral T6 del TNC. En aquest ocasió hi participen els autors Carles Alberola (Alzira, 1964), amb *Almenys no és Nadal*, Gemma Rodríguez (Barcelona, 1973), amb *T'estimaré infinitt*, i Albert Espinosa (Barcelona, 1974), amb *El club de les palles*.

John Reed, *Rojos y rojas*. EL VIEJO TOPO. Mataró, 2004.

Amb un estil que l'agermana amb Mark Twain i Jack London, John Reed manté la tradició dels escriptors radicals i els periodistes revolucionaris. Aquest llibre inclou una autobiografia breu que va escriure quan tenia 30 anys i una antologia dels seus textos més importants.

Josep Massot i Muntaner, *Església i societat a la Catalunya contemporània*. PUBLICACIONS DE L'ABADIA DE MONTSERRAT. Barcelona, 2003.

Aquest llibre, dividit en cinc parts, ressegueix, des de diversos punts de vista, la llarga i complexa història de l'Església catalana dels segles XIX i XX, directament relacionada amb la història de Catalunya.